

Az ima létformája

A Zsoltárok könyve — az Ószövetség több más könyvéhez hasonlóan — nem egyetlen szerző műve, hanem különböző imádságoknak évszázadok során át kialakult gyűjteménye. Sokakban fölmerül a kérdés, hogy a katolikus egyház miért éppen ezt a gyűjteményt használja legfőbb forrásként hivatalos liturgiájában, a zsolozsmában. Hiszen két-három évezreddel ezelőtt keletkezett, sokhelyütt egyáltalán nem a keresztény szellemiséget tükröző szövegek. Vannak köztük gyönyörű versek, de irodalmi szempontból kezdetlegesebb alkotások is. Vannak megrendítően szép imádságok, de alantas indulatoktól fortyogó, a másik pusztulását kívánó átokzsoltárok is. Miért ez a legfőbb imagyűjteménye az egyháznak, miért olvashatja őket megindultan akár a nem hívő ember is?

Guardini írja a zsoltárokról, hogy az azokban megszólaló ember már nem pogány, de még nem keresztény. Nem pogány: hiszi, hogy a világ az élő Isten személyes alkotása, és Őt, a Magasságbelit szólítja meg. De még nem keresztény: nem tudatosult benne az, hogy a világot teremtő Isten önfeláldozó szeretetével még a bűnbe-bajba keveredett emberiséget is az üdvösség felé irányítja Krisztusban.

A zsoltáros gondolatai az ószövetségi ember alapélményéből táplálkoznak: az egyiptomi rabságból a pusztai vándorlás során az ígélet földje felé tart, megpróbáltatások közepette, mégis a személyes Isten vezetésével. A zsoltárosban maga az ember áll előttünk, aki egész sorsát, jó- vagy balsorsát Isten jelenlétében éli, örömet neki mondja el, bajában hozzá fordul, vagy éppen vele perlekedik. Élete folytonos imádság. Ez azonban nem mindig magasztos istendicsőítés, hanem az élet minden helyzetéből felfakadó fohász: nemcsak a hála és öröm szava, hanem jajkiáltás vagy segélykérés, hol háborgó indulat, hol a megnyugvás békéje. „A zsoltár azt mondja — írja Guardini —: lám ilyen az ember, telve földi vággyal, ezernyi szenvedéllyel, gyűlölettel és bosszúszomjival éhezi az életet, de Isten elé borul, és olyannak mutatja magát, amilyen.”

Az Isten jelenlétében élő ember szólal meg a zsoltárokbán, ezért ismerhetünk bennük magunkra mindnyájan. Napjaink új kommunikációs lehetőségei talán közelebb segítenek ennek a létformának megértéséhez. A mobiltelefonok elterjedésével sokan új életformára tértek át: folyamatos kapcsolatban élnek avval, aki közel áll hozzájuk. Bármi történik az életükben, azonnal jelzik szerettüknek; s ha nem történik is semmi különös, akkor is napjában többször váltanak sms-t, ha másért nem, azért, hogy egymás iránti szeretetüket, összetartozásukat kifejezzék. A zsolozsmát naponta többször imádkozó, zsoltározó ember ilyen folyamatos kommunikációra törekszik Istennel: élete imádság, imája élet.